

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

76. An consecratio Episcopalis sit major Ordinatione Sacerdotali? Ex p.
12. t. 1. r. 76.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

punitio, cap. 24. Petrus Soto *lectio 5 de Confessione*, Domin. Soto *lib. 1. de iust. q. 1. art. 4.* Et Ioan. Maior. *in 5. dist. 17. quæst. 7.*

5. Probatum primò, ex illo *Aëtio. 20. vers. 28. In quo Vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Epist. 1. vers. 11. *Ipse dedit quosdam Apostolos, alios autem Pastores, & Doctores.* Secundò ex Patribus Dionys. Hierarch. *Ecclesie, cap. 6.* dicit, Episcoporum Hierarchiam immediatè terminari in Christum, sicut inferiores Ordines Presbyterorum, & Diaconorum terminantur in Episc. Cypr. *lib. 3. Epist. 9. ad Rogat.* dicit Episcopos à Christo fieri, à quo Apostoli creati sunt, Bernard. *lib. 3. de consideratione ad Eugenium* dicit: *Erras, si, ut summam ita & solam institutam à Deo æstimas vestram Apostolicam potestatem.* Tertiò ratione quia Episcopi succedunt Apostolis. Sed Apostoli acceperunt suam iurisdictionem immediatè à Christo. Ergo, &c. Quarto, si Episcopi à Pontifice haberent iurisdictionem, iam mortuo Pontifice expiraret illa iurisdictione, quod tamen falsum est. Quintò & meliùs ad Ordinem Episcopatus exercendum necessaria est iurisdictione. Ergo Deus qui confert Ordinem, confert etiam iurisdictionem. Confirmatur ex formula qua creantur Episcopi, & est hæc: [Prouidemus Ecclesie tali de tali persona, & præficimus eum in Patrem, & Pastorem, ac Episcopum eiusdem Ecclesie, committentes ei administrationem in temporalibus, & spiritualibus. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti Amen.] Et hæc sunt diuersæ opiniones contra præsentem difficultatem.

6. Quid ego sentiam dicam breuiter: Secunda opinio est probabilis, quam tuetur etiam Aëtius *in 4. sentent. dist. 24. §. 25.* Valquez *discept. 240. can. 4. n. 45.* & alij. Verùm ego primæ sententiæ tanquam probabiliori adhaereo, per ea, quæ tradit Suar. *de potest. iurisdictionis in foro penitentiæ, tom. 4.* iunctis iis, quæ idem tradit *tom. 5. de potest. ferendis Censuras,* & ex iis, quæ tradit *lib. 4. de legibus, lib. 4. num. 5. vbi* fusè ostendit, potestatem legislatiuam esse in Episcopis iure humano, quod idem insinuat etiam Palud. *diffin. 24. q. 6. art. 1.*

7. Dico igitur Episcopum iure humano habere iurisdictionem, & eo solo iure quoad iurisdictionem esse superiorem Sacerdote.

8. Probatum. Constat enim posse dari Episcopum consecratum, qui nullam habeat iurisdictionem; nam minus probatur, quod dicunt alij habere iurisdictionem actiuam, seu quidquid requiritur ex parte principij, sed non habere materiam applicatam, sed applicationem fieri per Ecclesiam.

9. Confirmat ut primò Pontifex, ut refert Bellam. *in cap. citat. in fin.* creans Episcopos vitur his verbis: *Providemus Ecclesie tali, de tali persona, &c. committentes ei administrationem in temporalibus, & spiritualibus:* quibus verbis non solum materia videtur applicari, sed etiam videtur dari ipsa iurisdictione actiua, cum id sonet administratio, non minus quoad spiritualia, quam quoad temporalia: Concessio autem administrationis in temporalibus dicit concessionem veræ facultatis, & potestatis moralis agendi.

10. Confirmatur secundò, Pontifex dicitur subtrahere Episcopis iurisdictionem, restringere, ampliare; hæc autem propriè designant non applicationem, vel subtractionem materiæ, sed ipsius moralis facultatis.

11. Aduertendum est tamen, quod licet Episcopi non videantur immediatè iure diuino habere iurisdictionem, Pontifex tamen eo iure obligetur eos in partem sollicitudinis adsciscere: nam constituto per Christum gradu Episcopali, simul videtur præceptum Summo Pontifici, ut per se solum non regat Eccle-

siam, solos Sacerdotes ordinando, sed etiam ordinet Episcopos, eiusque iurisdictionem aliquam concedat conuenienter illorum gradui, ita ut gradus Episcopalis iuxta suam exigentiam illam postulet, eamque maiorem quam communiter deceat concedi Sacerdotibus.

12. Per ordinationem ergo Episcopalem aliquis constituitur in Ecclesia in gradu Pastoris id est, qui conuenienter suo ordini possit pascere, & cui Pontifex debeat iurisdictionem suo gradui conuenientem concedere ob bonum Ecclesie; propter quod tamen dici non debet Episcopum habere iurisdictionem immediatè iure diuino, eum aliud sit Summum Pontificem iure diuino debere concedere Episcopo aliquam iurisdictionem, & conuenienter eius gradui maiorem, quam simplici Sacerdoti, aliud vero eandem iurisdictionem immediatè iure diuino Episcopo competere. Et hæc omnia docet Ioannes Præpositus *in 3. part. de Sacram. Ordin. quæst. vnic. dub. 7. num. 48. cum sequent.*

RESOL. LXXVI

An Consecratio Episcopalis sit maior Ordinatione Sacerdotali? Ex p. 12. tr. 1. Res. 76.

§. 1. **N**egant Hæretici, ut olim Aëtius teste Epiphano *tract. 75.* & August. *lib. de Heresibus, tit. 6. cap. 5.* Aëtius enim cum esset Presbyter, doctoreque, quod non posset ordinari Episcopus, cepit docere Episcopum non esse maiorem Presbytero, ut refert S. August. *loc. cit.* Idem postea docuit Ioan. Velefius teste Valdensi *lib. 2. de doctr. fidei, art. 3. cap. 60.* Et nostro tempore Caluinus *lib. 4. Inst. cap. 4. §. 2. vbi* dicit solum iure humano maiorem esse Episcopum, & proinde se habere inter Presbyteros, sicut Consilium se habet inter Senatores. Idem sentit Chemnitz *in examin. sess. 23.* Frid. & Erasim. *in priorem ad T. vnic. cap. 4.* & nouissimè impius Caluinita, Claudius Salmatius de potestate Papæ.

2. Dico igitur post Tridentinum dubitari non posse, quin Episcopatus iure diuino sit maior simplicis Sacerdotio. Nam Trident. *sess. 23. can. 6.* sic ait: [Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam diuinam ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit. Et can. 7. *immediatè post;* si quis dixerit Episcopos non esse Presbyteris superiores (diuina scilicet ordinatione Hierarchica, de qua superiori canone) vel non habere potestatem confirmandi: vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem, &c. anathema sit.] Idemque fufius docet *cap. 4.* vbi ordinationem Episcoporum distinguit ab ordinatione simplicium Sacerdotum: assensitque Episcopos ad Ordinem Hierarchicum diuinitus institutum præcipue pertinere, & in locum Apostolorum succedisse, & positos esse à Spiritu sancto regere Ecclesiam Dei, atque Presbyteris esse superiores.

3. Eandemque distinctionem inter Episcopum, & simplicem Sacerdotem tradunt Clemens Roman. *in can. Apost. 1. & 2.* Ignatius *in Epist. ad Philadelphios.* Dionysius *cap. 5. Ecclesiastica Hierarchia.* Anaclet. *Epist. 3. cap. 1.* vbi sic ait: [Sacerdotum Ordo bipartitus est (in Episcopos, & Presbyteros) & sicut Dominus illum constituit à nullo debet perturbari, & infra: Episcopi Domini, & Apostolorum Presbyteri quoque septuaginta discipulorum locum tenent.] Quod isdem fecit verbis dicit Damascus Papa *Epist. 5.* Hieronymus *Epist. 54. ad Marcellam de erroribus Montani;* & Augustinus *in Psalm. 44. circa illa verba. Pro patribus nati sunt tibi filij:* Item Episcopos tenere in Ecclesia Christi

Christi eundem locum, quem in Synagoga tenebat Ordo summorum Sacerdotum, nempe Aaronis, & sacerdotum: Presbyteros vero tenere eundem, quem tunc tenebant filij Aaronis viuentis patre, id est, minores Sacerdotes: ac demum Diaconos tenere locum Leuitarum, docent SS. Patres Hieronymus, Episc. 85. ad Euarium in fine, Leo Episc. 88. ad Episcopos Germaniam, & Galliam, & Concil. Hispalense 11. can. 7. Atque tres illi Ordines erant alij alijs superioribus in Synagoga ipso iure diuino, & distincti consecratione, officijs, vestibus ex diuina institutione, vt patet ex ead. 40. Exod. 6. 8. Leuit. & cap. 20. & 34. Numer. Ergo similiter distinguuntur in Ecclesia Episcopi, Presbyteri, & Diaconi, iuxta mentem illorum Patrumque ita ex Christi ipsius ordinatione Episcopi sunt superiores Presbyteris, vt Presbyteri Diaconis.

4. Ex his omnibus concludo primò, quòd Episcopus iure Diuino maior est Presbytero, quantum ad potestatem Ordinis. Ratio est, quia Episcopus potest ordinare Sacerdotes, quod Presbyter facere non potest. Ita enim docet Damasus in Epist. ad Episcopos hære. 75. Chrysostomus, Theophylactus, & Oecumenius in 1. ad Timoth. cap. 3. & 4. Leo Papa Episc. 8. & D. Hieronymus in Episc. 85. ad Euarium, vbi sic ait: *Quid faciat Episcopus excepta ordinatione, quod Presbyter non faciat?*

5. Confirmatur experientia, quia nullus vnquam Sacerdos aut Diaconus ordinatus est, nisi Episcopo. Quod autem hic sit iuris diuini; patet, quia ordinatio à Presbytero facta habetur irrita secundum Damasum loco cit. & Gregorium 11. in Epist. ad Bonifacium. At non esset irrita, si Presbyter iure diuino haberet potestatem ordinandi.

6. Non obstat argumentum deductum ex D. Paulo ad Philippens. cap. 1. *Paulus & Timotheus seruis Iesu Christi omnibus sanctis qui sunt Philippis cum Episcopis, & Diaconis.* Hic per Episcopos debent intelligi Presbyteri, quia si intelligerentur Episcopi, quales nunc sunt, sequeretur fuisse in vna ciuitate plures Episcopos, quod est absurdum.

7. Respondeo cum D. Thoma in 2. 2. q. 184. art. 6. ad 1. illa duo nomina, *Episcopus & Presbyter*, tempore Apostolorum fuisse communia omnibus Sacerdotibus tam maioribus, quos nunc Episcopos vocamus, quam minoribus, quos Presbyteros appellamus, licet res ipsæ, & potestates distinctæ essent. Itaque S. Paulus nomine Episcoporum complexus est omnes Sacerdotes.

8. Eadem solutio adhiberi potest ad alia quædam testimonia, vbi nunc Episcopi pro Presbyteris nunc Presbyteri pro Episcopis nominantur, vt v. g. 1. ad Titum 1. n. 5. *Huius gratia reliqui te Crata, vt constituas per ciuitates Presbyteros.* Et paulò post explicans, quales debeat constituere Presbyteros, ita subdit: *Operet Episcopum sine crimine esse.* Vnde patet illum promiscuè viurpare duo illa nomina, *Episcopus, & Presbyter.*

Secundò, non obstat autoritatem D. Hieronymi in Epist. ad Titum, cap. 1.

9. Ad hunc locum Hieronymi, Medina lib. 1. de Sacram. hominum continentia, cap. 5. asserit, Hieronymum, Anselmum, Sedulium, & alios Patres fuisse planè in errore Arii, Ecclesiam tamen in illis non damnasse eum errorem, sed tolerasse, eo quòd essent alij Catholici, damnasse autem eundem errorem in Ario, quia ipse multis alijs punctis erat hereticus. Sed contra, quia hoc est iniuriam facere antiquis Patribus, & toti Ecclesie, quasi illa vnum, eundemque errorem damnaret in vno, & toleraret in alijs.

10. Respondet igitur ad dictum obiectum ex verbis D. Hieronymi, S. Thomas in 2. 2. q. 184. art. 6. ad 1.

Tom. IV.

Ant. Delphin. lib. 2. de Ecclesia; sed mihi magis placet responsio Becani de Sacram. cap. 28. q. 2. Hieronymum sensisse, quòd Episcopus licet iure diuino sit maior Presbytero quoad potestatem Ordinis, non tamen sit maior quoad potestatem iurisdictionis. Et hoc valde est conforme verbis S. Hieronymi. Et hanc sententiam tenet, & magis explicat Martinon. de Sacram. tom. 1. disp. 66. sect. 3. num. 37. vbi sic ait: [Nunc breuiter dico Hieronymum loqui de differentia inter Episcopum, & Presbyterum, non quoad Ordinem, quæ superiorem esse Episcopum manifestè vni alibi tradit, vt supra ostendimus num. 32. & 33. sed quoad iurisdictionem, & regimen Ecclesie, propter quod maximè honorati solent, quodque ille censet prius ad commune consilium, seu Collegium Episcoporum, & Presbyterorum pertinuisse. Postea verò vt vitarentur schismata, fuisse commissum Episcopis, qui plenam, & independentem à Presbyteris iurisdictionem haberent. Quæ verò ex Paulo obijciuntur, non aliud probant, nisi quod vtrò fateretur, quodque iam pridem aduertit D. Chrysost. homil. in epist. ad Philippens. fuisse tunc temporis nomen Episcopi commune Presbyteris, & Episcopis: sicut & nomen Diaconi commune fuit alijs ministris inferioribus. Omnes enim Ordine comprehendit Apostolus his verbis initio Epistolæ, Paulus, & Timotheus seruis Iesu Christi omnibus Sanctis qui sunt Philippis (id est omnibus Christianis) cum Episcopis, & Diaconis id est cum Sacerdotibus cuiuscumque gradus, & reliquis ministris sic enim per compendium omnes ordinum gradus complecti voluit. Quo etiam sensu D. August. loco relato in obiectione, dicit se differre ab Hieronymo, illoque Superiorem esse secundum vocabula, & rem videlicet significatam nominibus Episcopi, & Presbyteri, quam vocabulorum differentiam vltus iam obtinuit, cum olim indifferenter pro eodem viurparentur. Anselmus denique & Sedulius explicandi sunt, vt Hieronymus, cuius fere verba repetunt.] Ita Martinon. Cui adde Ioan. Præpositum in 3. p. punct. vnic. de Ordine dub. 7. n. 38. & seq. & Auerlam de Sacram. Ordine. sect. 6. q. 1. Vnde ex his remanet satis firmatum, id quod efficit Ecclesia, dum ordinationem Sacerdotalem celebrat die Sabbati, Consecrationem verò Episcopalem, propter eius maiorem dignitatem in die Dominica, vt ex peculiari resolutione infra demonstrabitur.

RESOL. LXXVII.

An sit valida Consecratio Episcopalis Titularis, cum non signatur ei aliqua Ciuitas? Et supponitur, quod Episcopi Titulares ærum in Consecratione recipiunt Ordinem Episcopalem. Ex p. 12. tr. 1. Rel. 77.

§. 1. **S**uppono, quod Episcopi Titulares verum in Consecratione recipiunt ordinem Episcopalem.

2. Probat, quia Episcopi Titulares habent iurisdictionem super illas ciuitates, super quas constituuntur Episcopi, quia habent potestatem ad gubernandas illas, si conuertantur ad fidem; & ista potestas est proxima non remota: Nam potest ponit in executione nulla facta mutatione ex parte ipsius Episcopi.

3. Tum quia si talis ciuitas conuertatur ad fidem, non est necessarium quod Episcopus recipiat nouam iurisdictionem à Summo Pontifice, sed poterit; & tenebitur gubernare illam ratione iurisdictionis, quam antea habebat, Episcopi Titulares dicuntur, qui certis Ecclesiis titulis consti

I i